

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ У КРИЗОВИХ УМОВАХ

На сьогоднішній день постає необхідність вироблення нової стратегії управління соціальним розвитком на машинобудівних підприємствах України, особливо в час фінансово-економічної та політичної кризи. Саме тому необхідно виділити можливості забезпечення соціальної відповідальності перед власним персоналом. Актуальною є модернізація економіки, втілення міжнародних соціальних стандартів на підприємствах, особливо при підписанні економічної частини Угоди про Асоціацію з ЄС.

Соціальна відповідальність проявляється в можливості забезпечення соціальних гарантій та показників щодо власного персоналу, навколишнього чи екологічного середовища, споживачів продукції, яку випускають, конкурентів та держави загалом.

Стандарт SA 8000:2008 спрямований на забезпечення розвитку людських ресурсів підприємства через покращення соціальних показників. У ньому чітко встановлені критерії для оцінки таких аспектів виробничо-господарської діяльності:

- дитячої праці;
- примусової праці;
- здоров'я і техніки безпеки персоналу;
- свободи професійних об'єднань і право на переговори між роботодавцем й профспілками про укладення колективного договору;
- дискримінації;
- дисциплінарних стягнень;
- робочого часу;
- винагороди чи мотивації;
- системи управління підприємством загалом[1].

Існує система індикаторів, котра свідчить про наявність соціальної відповідальності у діяльності підприємств, яка включає:

- індикатори соціально-відповідальної поведінки стосовно персоналу (належний рівень заробітної плати на підприємстві та відсутність затримки з її виплат; наявність власної системи стимулювання; медичне страхування працівників; наявність об'єктів соціальної інфраструктури на балансі підприємства; факти підвищення кваліфікації для персоналу за рахунок підприємства; надання фінансової чи матеріальної допомоги окремим працівникам тощо);
- індикатори соціально-відповідальної поведінки стосовно партнерів (відкрита інформація щодо основних фінансових показників діяльності підприємства; участь та організація тендерів, конкурсів закупівель);
- індикатори соціально-відповідальної поведінки стосовно споживачів (безпека та якість продукції, сервісне обслуговування клієнтів, тощо);
- індикатори соціально-відповідальної поведінки стосовно навколишнього середовища (відсутність порушення екологічного законодавства; стратегія ресурсозбереження та зменшення негативного впливу на довкілля тощо);
- індикатори соціально-відповідальної поведінки стосовно місцевої громади та держави та суспільства загалом (підтримка та участь у соціально-значущих проектах на державному рівні, відсутність порушення законів щодо сплати податків) [2, 144-149].

Машинобудівні підприємства, які враховують міжнародні стандарти у стратегії управління, мають істотні конкурентні переваги та показують стійкість показників розвитку в цілому.

1. *Social Accountability International 8000: 2008* / [Електронний ресурс] - Режим доступу: saintl.org/index.cfm?fuseaction=Page.ViewPage&PageID=937 2. *Калінеску Т.В. Соціальне інвестування та відповідальність підприємств: монографія/ Т.В. Калінеску, О.О.Зеленко, М.О. Наталенко. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2013.- 292 с.*